

Šta činiti u toj mubarek noći?

Iz svega navedenog jasno se vidi da je *Noć Kadr* prilika kakva se samo jednom u toku cijele godine pruža, pa zato vjernici treba da se potruže da se okoriste njenim blagodatima i da uberu njene plodove. U tom smislu Poslanik, a.s, kaže: "Onome ko provede *Noć Kadr* u ibadetu, vjerujući i nadajući se Allahovoj nagradi, Allah će mu oprostiti sve prethodne grijehе." Dakle, tu noć treba provesti u klanjanju dobrovoljnog (*nafila*) namaza, učenju Kur'ana, učenju različitih oblika zikra (*tekbir, tehliil, tahmid, tesbih...*), tj. sjećanja na Allaha, dž.š., obraćanju Uzvišenom putem dove i *tevbom*, tj. pokajanjem, te traženjem oprosta od Najmilostivijeg od svih milostivih.

Posebno te noći Uzvišenom treba upućivati sljedeću dovu:

ALLĀHUMME INNEKE 'AFUVVUN TUĤIBBU-L-'AFVE F'AFU 'ANNĪ!

"Allahu moj, zaista si Ti onaj koji prašta i voliš da praštaš, pa oprostí meni!"

To vidimo iz hadisa u kojem stoji da je Aiša, r.a, jednom prilikom upitala Vjerovjesnika, a.s: "Kada bih znala koja noć je *Noć Kadr*, šta bi trebala u njoj da izgovaram?" Poslanik, a.s., joj je odgovorio: "Izgovaraj: **ALLĀHUMME INNEKE 'AFUVVUN TUĤIBBU-L-'AFVE F'AFU 'ANNĪ!**"

Kako prenosi Aiša, r.a., Poslanik, a.s, je bio inače darežljiv i puno je činio ibadet, ali to je pojačavao u zadnjih deset dana i noći ramazana. On bi cijele noći provodio u ibadetu i skoro nikako ne bi spavao. Pored toga, budio je sve članove svoje porodice u tim noćima, kako bi ih i oni proveli u ibadetu. Iz svih navedenih predaja jasno je da bi na taj način trebalo da postupaju svi oni koji žele provesti *Noć Kadr* u ibadetu i tako zaslužiti veliku nagradu kod Allaha, dž.š.

U vezi sa i'tikafom treba napomenuti da se ne treba ograničavati, kao što je kod nas uobičajeno, na to da samo jedan ili dva čovjeka budu u i'tikafu zadnjih deset dana ramazana. Na osnovu prakse Muhammeda, a.s., može se zaključiti da je ispravno i poželjno da vjernici provedu jedan dio vremena u džamiji, pored obaveznih namaza, čineći ibadet i učestvujući koliko bilo u i'tikafu. To je pohvalno djelo i treba ga uvoditi u našu praksu.

ISLAMSKI KULTURNI CENTAR BOŠNJAKAU BERLINU e.V.
ŽELI RAMAZAN ŠERIF MUBAREK SVIM MUSLIMANIMA!

LEJLETU-L-KADR – NOĆ KADR

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿۱﴾ وَمَا أَذْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿۲﴾ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿۳﴾
تَنْزِيلَ الْمَلَكِ وَالرُّوحُ فِيهَا يَأْذِنُ رَبَّهُمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿۴﴾ سَلَّمَ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿۵﴾

S imenom Allaha, Milostivog, Samilosnog!

"Mi smo ga počeli objavljivati u Noći Kadr – a šta ti misliš šta je Noć Kadr? Noć Kadr je bolja od hiljadu mjeseci. Meleki, i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake. Sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane."

(Kadr, 1. – 5.)

Vrijednost Noći Kadr

1. Koliko je ta noć vrijedna najbolje se vidi iz samoga Kur'ana. Naime, u Kur'anu se o njoj govori na dva mjesta, od kojih je jedno kompletna 97. sura, koja je po njoj i dobila ime.
2. U drugom ajetu te sure kaže se: "A ko će ti reći šta je *Noć Kadr*?" Onaj ko proučava Kur'an primijetit će da kada god Uzvišeni počne pitanje riječima "A ko će ti reći..." (*we mā edrāke...*), On time skreće pažnju onoga kome se obraća na nešto što je veoma važno. Dakle, ovdje, na taj način, najavljuje govor o najvažnijoj i najodabranijoj noći.
3. U trećem ajetu te sure kaže se: "*Noć Kadr bolja je od hiljadu mjeseci.*" Naravno, time se misli na mjesece u kojima nema te noći. Mnogi su pretvarali tu cifru u godine, pa su došli do podatka da je ta noć vrednija od osamdesettri godine i četiri mjeseca u kojima nema te noći! Tumačeći ovaj ajet, mufessiri kažu da se time misli da su dobra djela urađena u toj noći, ako se kompletna provede u činjenju dobrih djela, vrijednija nego sva dobra djela urađena u periodu od osamdesettri godine i četiri mjeseca. Time se traži od vjernika da tu noć provedu što više, a po mogućnosti i cijelu, u činjenju dobrih djela.
4. U toj suri ona se naziva "*Noć sudbine*" (*lejletu-l-kadr*) i "*Spasom*" (*selam*), a u suri *Ed-Duhan* opisuje se kao "*Blagoslovljena noć*" (*fī lejletin mubāreketin*).
5. Pored toga, *i'tikāf*, tj. boravak u džamiji zadnjih deset dana i noći u ramazanu radi ibadeta, propisan je svakako i zbog toga da bi se ta

noć provela u činjenju dobrih djela i tako zaradila velika nagrada koja se samo na taj način može steći.

Razlog njenog izuzetnog značaja

Najznačajniji događaj koji se desio od samoga početka ljudskog roda do danas jeste spoj višeg i nižeg svijeta, spoj Neba i Zemlje, tj. objava Kur'ana i spuštanje Upute cijelom čovječanstvu, kako bi bili na Pravom putu, a to se desilo u *Noći Kadra*.

Kada je Noć Kadr?

Allah, dž.š., namjerno nije ljudima otkrio kada je tačno *Noć Kadr*. Razlog tome jeste da se ljudi ne bi opustili i samo u njoj ibadet činili, a u ostalim noćima zaboravili na ibadet. Allahova mudrost htjela je da se ne zna kada je ta noć, da bi se ljudi trudili čineći ibadet tokom cijelog ramazana, a posebno u njegovoj zadnjoj trećini. Dakle, ljudi ne znaju kada je tačno ta noć, ali su se mnogi bavili tim pitanjem, jer je od izuzetnog značaja. Mnogi mufessiri navodili su mišljenja islamskih učenjaka o tome, a čuveni Kurtubi navodi:

- Ta noć jedna je od noći u toku godine. To je stav Abdullaha ibn Mes'uda, Ebu Hanife i još nekih. Njima je sigurno bilo poznato da se ta noć može i preciznije odrediti, ali oni to namjerno nisu htjeli, da bi ljudi činili ibadet tokom cijele godine.
- Ono što je sigurno, i što sam Kur'an navodi, jeste da je ta noć u mjesecu ramazanu. Naime, u već citiranim ajetima navodi se da je Kur'an objavljen u *Noći Kadra*, a u suri *El-Bekara* Uzvišeni kaže: "*U mjesecu ramazanu objavljen je Kur'an, kao uputa ljudima...*", iz čega se vidi da je ta noć jedna od noći u ramazanu. To mišljenje zastupa većina islamskih učenjaka, među kojima je i Ebu Hurejre, r.a.
- To je prva noć mjeseca ramazana, što je mišljenje Ebu Rezina El-Ukajlija i drugih.
- To je sedamnaesta noć ramazana, nakon koje se desila bitka na Bedru. To je mišljenje Hasana el-Basrija, Ibn Ishaka, Abdullaha ibn Zubejra i drugih.
- Neki smatraju da se radi o devetnaestoj noći ramazana.
- Međutim, najispravnije mišljenje, koje zastupa veliki broj islamskih učenjaka, jeste da se radi o jednoj od zadnjih deset noći ramazana, budući da postoje vjerodostojni hadisi koje bilježe Buharija, Muslim i

drugi, a koji ukazuju na to. To je stav Imama Malika, Imama Šafije, Imama Ahmeda, Evza'ije, Ebu Sevra i drugih.

- To je dvadesetprva noć ramazana. Prema nekim predajama, to je bio stav imama Šafije.
- To je dvadesettreća noć ramazana. To je mišljenje Abdullaha ibn Enesa i drugih.
- To je dvadesetpeta noć ramazana, jer na to ukazuju neki hadisi Muhammeda, a.s.
- To je dvadesetsedma noć ramazana. Najveći broj islamskih učenjaka, opredjeljujući se za određenu noć, smatra da se radi o ovoj noći, zbog nekih hadisa u kojima se o tome govori. Tako, npr., Muslim navodi hadis koji prenosi Ubejj ibn Ka'b da je Allahov Poslanik, a.s., rekao: "*Noć Kadr je dvadesetsedma noć ramazana.*" Pored toga, neki islamski učenjaci navode da se u suri *Kadr* nalazi trideset riječi, a da je dvadesetsedma riječ '*ona*' (*hije*), te da i to može ukazivati na to da se radi o dvadesetsedmoj noći. Zatim, znak može biti i to što se izraz "*lejletu-l-kadr*" (*Noć Kadr*) u toj suri spominje tri puta, što pomnoženo sa devet (koliko taj izraz ima harfova) daje opet dvadesetsedam!
- Neki smatraju da se radi o dvadesetdevetoj noći ramazana.
- Neki smatraju da se radi o posljednjoj noći u ramazanu.
- Neki stoje na stanovištu da je to jedna od neparnih noći u zadnjoj trećini mjeseca ramazana. Uporište za taj stav nalaze, između ostalog, u hadisu: "*Tražite Noć Kadr u neparnim noćima zadnjih deset dana ramazana!*"
- A neki navode stav da se radi o jednoj od parnih noći u zadnjoj trećini mjeseca ramazana.

Nisu nabrojana sva mišljenja o tome kada je *Noć Kadr*, ali je vidljivo da o tome ima puno različitih mišljenja. Na našim prostorima, kao i u mnogim drugim dijelovima islamskog svijeta, općeprihvaćeno je mišljenje da se radi o dvadesetsedmoj noći toga mubarek mjeseca. Međutim, potrebno je istaći da se to, ipak, ne može sa sigurnošću tvrditi, te da je sigurnije mišljenje da je ona jedna od neparnih noći u zadnjoj trećini ramazana. Ono što je potpuno sigurno, na osnovu vjerodostojnih hadisa, jeste da se radi o jednoj od zadnjih deset noći ramazana. Tako, npr., u jednom hadisu stoji: "*Tražite Noć Kadr u zadnjih deset dana ramazana!*" Zato vjernici sve te noći treba da posvete što više ibadetu.